Informace z ukončení kontrolní akce „Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Komise pro cenné papíry“

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2005 pod číslem 05/13. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost výkazů, které byly podkladem pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 347 – Komise pro cenné papíry za rok 2004.

Kontrole byly podrobeny činnosti, které byly předmětem účetnictví Komise pro cenné papíry a měly vliv na hodnotu testovaných konečných zůstatků v její účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2004, včetně souvisejících skutečností v předchozích účetních obdobích.

Úvod do problematiky

Komise pro cenné papíry (dále jen „Komise“) je nezávislým správním úřadem pro oblast kapitálového trhu, zřízeným zákonem č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů. Komise je organizační složkou státu, hospodařící s vlastním rozpočtem, která ve spolupráci s Českou národní bankou a Ministerstvem financí zabezpečuje dohled nad trhem s cennými papíry. Vrcholným orgánem komise je prezidium, které tvoří předseda a čtyři členové.

I. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Údaje vykazované v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2004

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu Rozvaha k 31. 12. 2004 (v tis. Kč)

Aktiva		Pasiva	
Stálá aktiva	227 148,76	Vlastní zdroje	236 342,20
Oběžná aktiva	17 383,30	Cizí zdroje	8 189,84
Aktiva celkem	244 532,06	Pasiva celkem	244 532,04

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění platném pro kontrolované období.

Tabulka č. 2 – Údaje z Výkazu pro plnění rozpočtu k 31. 12. 2004 (v tis. Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	–	Rozpočet po změnách	125 625,00
Výsledek od počátku roku	625,74	Výsledek od počátku roku	125 130,95

2. Zjištěné nesprávnosti v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2004

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2004 s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále jen „zákon o účetnictví“), vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

V souladu s ustanoveními § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) (dále jen „rozpočtová pravidla“), a vyhláškou č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné vícestupňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky a tím srovnatelnost vykazování v účetní závěrce.

Použití Výkazu o plnění rozpočtu (dle jednotlivých položek tohoto výkazu) v souvislosti s výkazem Rozvaha poskytuje současně také informace, které umožňují uživateli posoudit změny stavu struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

Tabulka č. 3 – Celková nesprávnost v účetní závěrce k 31. 12. 2004 (v Kč)

Nesprávnost v absolutní hodnotě		Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
Rozvaha	Výkaz o plnění rozpočtu	
122 220 183,51	87 380,00	122 307 563,51

2.1 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností

Na celkové nesprávnosti se podílely neprůkaznost, nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých položek příslušného výkazu v důsledku porušování obecně závazných právních předpisů, jak dokumentují následující zjištěné skutečnosti:

- Komise neprokázala inventarizací stav majetku a závazků ve výši 15 625 911,58 Kč tím, že neprovedla inventarizaci účtů 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, 336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, 342 – Ostatní přímé daně a 379 – Jiné závazky.
- Komise neprokázala inventarizací stav majetku vykázaného ve výši 54 415 924,79 Kč tím, že inventurní soupisy neobsahovaly náležitosti průkazných účetních záznamů, neboť neobsahovaly podpisový záznam osoby odpovědné za zjištění skutečností a podpisový záznam osoby odpovědné za provedení inventarizace, a to u účtů 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí a 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek.
- Komise nezaúčtovala do účetního období roku 2004, za který inventarizací ověřovala stav majetku a závazků, inventarizační rozdíl v celkové výši 37 124,36 Kč vzniklý na účtu 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek. V důsledku toho Komise v účetní závěrce sestavené ke dni 31. 12. 2004 o tuto částku nadhodnotila účet 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek a účet 901 – Fond dlouhodobého majetku.
- Komise podhodnotila účet 013 – Software a účet 901 – Fond dlouhodobého majetku o 47 914 750 Kč tím, že nezahrnula do pořizovací ceny informačního a monitorovacího sytému CaMass náklady související s jeho pořízením, kterými byly náklady na vývoj a servis.
- Komise podhodnotila účet 013 – Software o 87 380 Kč a účet 901 – Fond dlouhodobého majetku o částku 44 390 Kč, nadhodnotila účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek o 42 990 Kč, nadhodnotila rozpočtovou položku 5172 – Programové vybavení o 42 990 Kč, nadhodnotila rozpočtovou položku 5171 – Opravy udržování o 44 390 Kč a podhodnotila rozpočtovou položku 6111 – Programové vybavení o 87 380 Kč tím, že nesprávně zaúčtovala pořízený docházkový systém GoldCard na účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek a do pořizovací ceny tohoto majetku nezahrnula veškeré

náklady s jeho pořízením související, a část tohoto majetku nesprávně zaúčtovala jako provozní výdaj.

- Komise podhodnotila účet 021 – Stavby o 2 612 480,75 Kč a o uvedenou částku nadhodnotila účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí tím, že nezahrnula do pořizovací ceny budovy svého sídla částku za dodávku a montáž kabelových rozvodů ve výši 2 612 480,75 Kč.
- Komise podhodnotila účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek a účet 901 – Fond dlouhodobého majetku o 47 215,35 Kč tím, že nesprávně zaúčtovala do nákladů software, který vzhledem k jeho pořizovací ceně byla povinna sledovat na účtu 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek.
- Komise nadhodnotila účet 013 – Software, účet 901 – Fond dlouhodobého majetku a rozpočtovou položku 6111 – Programové vybavení o 28 560,00 Kč a o uvedenou částku podhodnotila rozpočtové podseskupení rozpočtových položek 516 x – Nákup služeb tím, že nesprávně zaúčtovala jako technické zhodnocení softwaru Odysea náklady vzniklé až po uvedení tohoto majetku do užívání.
- Komise podhodnotila účet 901 – Fond dlouhodobého majetku a účet 964 – Saldo výdajů a nákladů o 743 485 Kč tím, že nezaúčtovala zdroje k profinancovanému dlouhodobému hmotnému majetku.
- Komise podhodnotila účet 021 – Stavby o 743 485 Kč a o uvedenou částku nadhodnotila účet 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek tím, že neúčtovala o zařazení technického zhodnocení budovy svého sídla do užívání v účetním období, kdy skutečně bylo uvedeno do užívaní kolaudačním rozhodnutím.
- Komise podhodnotila účet 263 – Ceniny o 478 781,50 Kč a o uvedenou částku nadhodnotila účet 316 – Ostatní pohledávky tím, že nesprávně zaúčtovala zůstatek frankotypu jako pohledávku, ačkoliv svým charakterem představuje ceninu.

3. Neprůkaznost účetnictví

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci. Výše uvedená ustanovení Komise porušila tím, že

- neprovedla v celém rozsahu inventarizaci majetku a závazků,
- nevyúčtovala zjištěné inventarizační rozdíly,
- inventurní soupisy nebyly vždy průkaznými účetními záznamy v souladu se zákonem o účetnictví,
- nevydala vnitřní předpis ve smyslu ustanovení § 33a odst. 9 zákona o účetnictví pro stanovení oprávnění, povinností a odpovědností osob vztahující se k připojování podpisového záznamu k jednotlivým účetním záznamům a nestanovila osobu odpovědnou za zaúčtování účetních případů ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) zákona o účetnictví a v důsledku toho byly veškeré účetní doklady při jejich zaúčtování podepisovány osobami bez stanovené odpovědnosti, a tím nesplňovaly jednu z podmínek jejich průkaznosti.

4. Náležitosti účetní závěrky

Účetní závěrka Komise sestavená k 31. 12. 2004 neobsahovala podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky. K účetní závěrce byl připojen podpisový záznam ředitele

odboru vnitřní správy, který k tomu nebyl zmocněn ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

5. Úplnost sestavení účetní závěrky

V rozporu se zákonem o účetnictví Komise neuvedla v příloze účetní závěrky žádné informace o použitých účetních metodách a jejich vlivu na majetek a závazky a nepodala žádné vysvětlující a doplňující informace k údajům vykázaným v účetní závěrce.

6. Porušení rozpočtové kázně

Komise porušila rozpočtovou kázeň tím, že v rozporu s ustanovením § 25 rozpočtových pravidel prováděla v průběhu roku 2004 některé výdaje před rozpočtovým opatřením nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby, a tím v průběhu roku použila neoprávněně prostředky státního rozpočtu ve výši 2 980 353,34 Kč.

7. Další zjištění

Komise uhradila 1 803 015 Kč vítěznému uchazeči soutěže na rekonstrukci a modernizaci výtahu, přestože tento uchazeč neprokázal před podpisem smlouvy kvalifikační předpoklady dle ustanovení § 2c odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a měl být proto v souladu s ustanovením § 2e téhož zákona vyloučen z účasti na dalším jednání o veřejné zakázce.

8. Vnitřní kontrolní systém

Jednou z příčin zjištěných nesprávností je i skutečnost, že Komise nezavedla účinný systém finanční kontroly, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví. Vnitřní předpisy Komise navíc nepřispívaly k vytvoření funkčního vnitřního kontrolnímu systému, neboť jejich znění nebylo vždy v souladu s platnou právní úpravou.

- Komise vnitřním předpisem nestanovila oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob za obsah jednotlivých účetních záznamů ve smyslu ustanovení § 33a odst. 9 zákona o účetnictví,
- Komise nestanovila povinnosti a odpovědnost osob při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací ve smyslu ustanovení § 25 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).
- Komise neaktualizovala vnitřní předpisy k uplatňování účetních metod od roku 1999, přestože obecně závazné právní předpisy zaznamenaly řadu změn, včetně změn terminologie.

II. Vyhodnocení

1. Věrohodnost účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2004

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, stanovena ve výši 2 % z hodnoty aktiv (tj. 4 890 641,19 Kč), neboť jde

o hodnotu, která nejpřiměřeněji zobrazuje rozsah finanční činnosti této účetní jednotky. Vzhledem k rozsahu zjištěných celkových nesprávností v účetní závěrce sestavené Komisí k 31. 12. 2004 (122 307 563,51 Kč) a k jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že uvedená účetní závěrka nepodává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2004 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy.

2. Závěrečný účet kapitoly 347 – Komise pro cenné papíry

Účetní závěrka sestavená Komisí k 31. 12. 2004 nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 347 – Komise pro cenné papíry za rok 2004 dle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu. Všechny výše uvedené zjištěné nesprávnosti byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly Komise za rok 2004 byla zjištěna ve výši 122 307 563,51 Kč, z toho ve výkazu Rozvaha organizačních složek státu ve výši 122 220 183,51 Kč a ve Výkazu o plnění rozpočtu ve výši 87 380 Kč.

3. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 rozpočtových pravidel bylo zjištěno v celkové výši 2 980 353,34 Kč.